

ΤΖ.Κ. ΡΟΥΛΙΝΓΚ

Ένας
ζαφνικός
θάνατος

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE CASUAL VACANCY
Από τις Εκδόσεις Little, Brown, Λονδίνο 2012
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Ένας ξαφνικός θάνατος
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: J. K. Rowling
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Έφη Τσιρώνη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαραντή
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Mario J. Pulice
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Joel Holland
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑΣ ΤΙΤΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ – ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: CPI BOOKS

© J. K. Rowling, 2012

All rights reserved.

© Εξωφύλλου: 2012 Hachette Book Group, Inc. USA. Used with permission.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού είναι διασφαλισμένο.

*Όλοι οι χαρακτήρες και τα γεγονότα της παρούσας έκδοσης είναι φανταστικά.
Οποιαδήποτε ομοιότητα με πρόσωπα, πράγματα ή καταστάσεις είναι εντελώς συμπτωματική.*

“Umbrella” (Σελ. 130, 198, 199, 593): Written by Terius Nash, Christopher “Tricky” Stewart, Shawn Carter and Thaddis Harrell (C) 2007 by 2082 Music Publishing (ASCAP)/Songs of Peer, Ltd. (ASCAP)/ March Ninth Music Publishing (ASCAP)/Carter Boys Music (ASCAP)/EMI Music Publishing Ltd (PRS)/ Sony/ATV Music Publishing (PRS). All rights on behalf of WB Music Corp. and 2082 Music Publishing Administered by Warner/Chappell North America Ltd. All Rights on behalf of March Ninth Music Publishing Controlled and Administered by Songs of Peer, Ltd. (ASCAP). All Rights on behalf of Carter Boys Music Controlled and Administered by EMI Music Publishing Ltd. All rights on behalf of Thaddis Harrell Controlled and Administered by Sony/ATV Music Publishing.

“Green, Green Grass of Home” (Σελ. 502, 503): (C) 1965 Sony/ATV Music Publishing LLC. All rights administered by Sony/ATV Music Publishing LLC, 8 Music Square West, Nashville, TN 37203. All rights reserved. Used by permission.

Πρώτη έκδοση: Δεκέμβριος 2012, 20.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0032-7

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών χλωρίου και φιλικό προς το περιβάλλον.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΤΖ. Κ. ΡΟΥΛΙΝΓΚ

Ένας
ζαφνικός
θάνατος

Μετάφραση: Έφη Τσιρώνη

Στον Νιλ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

6.11 Μία οργανική θέση θεωρείται χηρεύουσα:

- (α) όταν ένας τοπικός σύμβουλος δεν προχωρεί σε αποδοχή του αξιώματος εν ευθέτω χρόνω· ή
- (β) όταν υποβάλλει την παραίτησή του· ή
- (γ) την ημέρα του θανάτου του...

Τσαρλς Άρνολντ-Μπέικερ,
Διακυβέρνηση Τοπικών Συμβουλίων,
Έβδομη Έκδοση

Κυριακή

Ο Μπάρι Φερμπράδερ δεν ήθελε να βγει για φαγητό. Είχε περάσει το μεγαλύτερο μέρος του Σαββατοκύριακου υπομένοντας ένα βαρβάντο πονοκέφαλο και τώρα πάλευε να τελειώσει εμπρόθεσμα το άρθρο του για την τοπική εφημερίδα.

Παρ' όλ' αυτά, η γυναίκα του ήταν κάπως σφιγμένη και κουμπωμένη στο μεσημεριανό τραπέζι, και ο Μπάρι είχε συμπεράνει ότι η ευχετήρια κάρτα του για την επέτειό τους δεν τον είχε εξιλεώσει για το εκουσιο έγκλημα του πολύωρου πρωινού εγκλεισμού του στο γραφείο. Κι ούτε βοηθούσε το ότι έγραφε για την Κρίσταλ, την οποία η Μέρι αντιπαθούσε, μολονότι προσποιούνταν το αντίθετο.

«Θέλω να σε βγάλω για φαγητό το βράδυ, Μέρι», είχε πει ψέματα, για να σπάσει την παγωμάρα. «Δεκαεννιά χρόνια, παιδιά! Δεκαεννιά χρόνια, και η μητέρα σας ποτέ δεν ήταν πιο όμορφη».

Η Μέρι είχε μαλακώσει και είχε χαμογελάσει, κι έτσι ο Μπάρι είχε τηλεφωνήσει στη λέσχη του γκολφ, επειδή ήταν κοντά, κι επειδή θα έβρισκαν σίγουρα τραπέζι. Προσπαθούσε να ευχαριστεί τη γυναίκα του με μικροπράγματα, γιατί, έπειτα από σχεδόν δύο δεκαετίες συνύπαρξης, είχε φτάσει στο σημείο να συνειδητοποιήσει πόσο συχνά την απογοήτευε στα μεγάλα. Δεν ήταν ποτέ από πρόθεση. Απλώς, η Μέρι κι εκείνος είχαν πολύ διαφορετική αντίληψη για το τι έπρεπε να καταλαμβάνει τον μεγαλύτερο χώρο στη ζωή ενός ανθρώπου. Τα τέσσερα παιδιά τους δε χρειάζονταν πια μπέμιπι σίτερ – αυτή την ηλικία την είχαν ξεπεράσει. Έβλεπαν τηλεόραση όταν ο Μπάρι τούς είπε αντί για τελευταία φορά, και μόνο ο Ντέκλαν, ο μικρότερος, γύρισε να τον κοιτάξει και σήκωσε το χέρι του σε χαιρετισμό.

Ο πονοκέφαλος εξακολούθησε να σφυροκοπάει πίσω από το αυτί του Μπάρι καθώς έβγαине με την όπισθεν από το δρομάκι του σπιτιού τους και ξεκινούσε για την όμορφη, μικρή πόλη του Πάγκφορντ, όπου εκείνος και η Μέρι ζούσαν από τότε που παντρεύτηκαν. Με τη σύζυγό

του καθισμένη δίπλα του, ο Μπάρι συνέχισε την πορεία του στην Τσερτς Ρόου, την απότομη κατηφόρα, στις πλευρές της οποίας ορθώνονταν τα πιο ακριβά σπίτια της πόλης, ακλόνητα μέσα στη βικτοριανή χλιδή τους, έστριψε στη γωνία της ψευδογοτθικής εκκλησίας, όπου κάποτε είχε παρακολουθήσει τις δίδυμες κόρες του να παίζουν στο μιούζικαλ *Ο Ιωσήφ και ο Θαυμαστός Πολύχρωμος Ονειροχιτώνας* και διέσχισε την Πλατεία, απ' όπου διακρινόταν καθαρά ο σκοτεινός σκελετός του ερειπωμένου αβαείου, κυρίαρχος στον ορίζοντα της πόλης από τη θέση του ψηλά πάνω στο λόφο, να λιώνει τώρα στον βιολετί ουρανό.

Το μόνο που μπορούσε να σκεφτεί ο Μπάρι καθώς μανούβραρε το τιμόνι του αυτοκινήτου, παίρνοντας τις οικείες στροφές, ήταν τα λάθη που σίγουρα είχε κάνει τελειώνοντας βιαστικά το άρθρο το οποίο είχε μόλις στείλει με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη *Γιάρβιλ & Ντίστρικτ Γκαζέτ*. Ομιλητικός και αξιαγάπητος από κοντά, ο Μπάρι δυσκολευόταν να αποτυπώσει την προσωπικότητά του στο χαρτί.

Η λέσχη του γκολφ βρισκόταν σε απόσταση μόλις τεσσάρων λεπτών από την Πλατεία, λίγο μακρύτερα από το σημείο όπου η πόλη ξεθύμαινε σε μια τελευταία πνοή παλιών αγροικιών. Ο Μπάρι πάρκαραε το πολυμορφικό του έξω από το εστιατόριο της λέσχης, το *Μπέρντι*, και στάθηκε δίπλα στο αυτοκίνητο για μια στιγμή, όσο η Μέρι φρέσκαρε το κραγιόν της. Ο δροσερός βραδινός αέρας ήταν ευχάριστος στο πρόσωπό του. Παρακολουθώντας τις καμπύλες του γηπέδου του γκολφ να διαλύονται στο λυκόφως, ο Μπάρι αναρωτήθηκε γιατί διατηρούσε τη συνδρομή του. Ήταν κακός παίκτης: το χτύπημά του ήταν ασταθές και οι ριξιές του υπεράριθμες. Κι είχε τόσα άλλα πράγματα να κάνει με το χρόνο του. Ο πονοκέφαλος τον σφυροκοπούσε χειρότερα από ποτέ.

Η Μέρι έσβησε το φως του καθρέφτη, βγήκε από το αυτοκίνητο κι έκλεισε την πόρτα. Ο Μπάρι πάτησε το κουμπί του αυτόματου κλειδώματος στο μπρελόκ που κρατούσε· τα ψηλά τακούνια της γυναίκας του κροτάλισαν στην άσφαλτο, από το σύστημα κλειδώματος του αυτοκινήτου ακούστηκε ο χαρακτηριστικός ήχος, και ο Μπάρι αναρωτήθηκε αν η ναυτία του θα υποχωρούσε μόλις έβαζε κάτι στο στομάχι του.

Και μετά, ένας πόνος που όμοιό του δεν είχε βιώσει ποτέ, σύνθλιψε τον εγκέφαλό του σαν μπάλα κατεδάφισης. Μόλις που πρόσεξε

το τσούξιμο στα γόνατά του, καθώς προσγειώνονταν απότομα πάνω στην κρύα άσφαλτο· το κρανίο του κολυμπούσε στη φωτιά και στο αίμα· το μαρτύριο ήταν τόσο φρικτό που δεν άντεχε να το υπομείνει, με τη διαφορά ότι εκείνος έπρεπε να το υπομείνει, αφού η λήθη θ' αργούσε ακόμη ένα ολόκληρο λεπτό.

Η Μέρι ούρλιαξε – και συνέχισε να ουρλιάζει. Κάμποσοι άντρες βγήκαν τρέχοντας απ' το μπαρ. Ο ένας ξαναπήκε γρήγορα στο κτίριο για να δει αν τυχόν βρισκόταν εκεί κάποιος από τους συνταξιούχους γιατρούς της λέσχης. Ένα παντρεμένο ζευγάρι, γνωστοί του Μπάρι και της Μέρι, άκουσαν την αναταραχή από το εστιατόριο, εγκατέλειψαν τα ορεκτικά τους κι έτρεξαν έξω για να δουν πώς μπορούσαν να βοηθήσουν. Ο σύζυγος κάλεσε τις πρώτες βοήθειες από το κινητό του.

Το ασθενοφόρο ερχόταν από τη γειτονική πόλη του Γιάρβιλ, και χρειάστηκε είκοσι πέντε λεπτά για να φτάσει. Όταν η γαλάζια αναλαμπή του εμφανίστηκε εντέλει στο σκηνικό, ο Μπάρι κειτόταν στο έδαφος χωρίς να κινείται και χωρίς να αντιδρά, μέσα στη λίμνη του εμετού του· η Μέρι κουκούβιζε δίπλα του, με το καλσόν της σκισμένο στα γόνατα, σφίγγοντας το χέρι του, κλαίγοντας με λυγμούς και ψιθυρίζοντας τ' όνομά του.

I

«Κρατήσου», είπε ο Μάιλς Μόλισον, όρθιος στην κουζίνα ενός από τα μεγάλα σπίτια της Τσερτς Ρόου.

Περίμενε να πάει έξι και μισή για να κάνει το τηλεφώνημα. Η νύχτα που είχε προηγηθεί ήταν άσχημη, γεμάτη μεγάλα διαστήματα αγρύπνιας, διάστικτα με μικρά διαλείμματα ανήσυχου ύπνου. Στις τέσσερις το πρωί, ο Μάιλς συνειδητοποίησε ότι η γυναίκα του ήταν κι αυτή ξύπνια, και είχαν κουβεντιάσει για λίγο χαμηλόφωνα, μέσα στο σκοτάδι. Ακόμη και καθώς μιλούσαν για το τι είχαν αναγκαστεί να δουν, προσπαθώντας ο καθένας να διώξει τα ακαθόριστα συναισθήματα της φρίκης και του σοκ, ανάλαφρα φτερουγίσματα έξαψης γαργαλούσαν τα σωθικά του Μάιλς στην προοπτική της αναγγελίας της είδησης στον πατέρα του. Σκόπευε να περιμένει ως τις επτά, ο φόβος όμως ότι θα τον πρόφταινε κάποιος άλλος τον έσπρωξε να τηλεφωνήσει νωρίτερα.

«Τι έγινε;» Η φωνή του Χάουαρντ αντήχησε βροντερή, με μια υποψία μεταλλικής νότας στη χροιά της – ο Μάιλς τον είχε βάλει σε ανοιχτή ακρόαση για να μπορεί ν' ακούει και η Σαμάνθα. Καφετιά σαν το μαόνι μέσα στη ροζ κουφετί ρόμπα της, η Σαμάνθα είχε εκμεταλλευτεί το πρωινό ξύπνημα για να αλείψει άλλη μια χούφτα αυτομαυριστικό πάνω από το υπό εξαφάνιση φυσικό μαύρισμά της. Η κουζίνα ήταν γεμάτη από τις ανάμεικτες μυρωδιές του στιγμαίου καφέ και του συνθετικού αρώματος καρύδας.

«Ο Φερμπράδερ πέθανε. Κατέρρευσε στη λέσχη του γκολφ χθες βράδυ. Την ώρα που τρώγαμε με τη Σαμ στο *Μπέρντι*».

«Ο Φερμπράδερ πέθανε;» βρυχήθηκε ο Χάουαρντ.

Η έμφαση υποδήλωνε ότι ο Χάουαρντ προσδοκούσε μεν κάποια

δραματική αλλαγή στη γενικότερη κατάσταση του Μπάρι Φερμπράδερ, ωστόσο, ακόμη κι αυτός, δεν περίμενε κάτι τόσο ακραίο όσο ο θάνατος.

«Κατέρρευσε στο χώρο στάθμευσης», επανέλαβε ο Μάιλς.

«Μεγαλοδύναμε Θεέ», είπε ο Χάουαρντ. «Δεν ήταν πολύ πάνω από σαράντα, ε; Μεγαλοδύναμε Θεέ».

Ο Μάιλς και η Σαμάνθα άκουσαν τον Χάουαρντ να ανασαίνει σαν σκασμένο άλογο. Πάντα ήταν λαχανιασμένος το πρωί.

«Τι ήταν; Καρδιά;»

«Κάτι στον εγκέφαλό του, απ' όσο μπορούν να ξέρουν. Πήγαμε με τη Μέρι στο νοσοκομείο και...»

Ο Χάουαρντ όμως δεν έδινε σημασία. Ο Μάιλς και η Σαμάνθα τον άκουσαν να μιλάει με το στόμα του μακριά από το μικρόφωνο του ακουστικού του.

«Ο Μπάρι Φερμπράδερ! Πέθανε! Ο Μάιλς είναι!»

Περιμένοντας την επιστροφή του Χάουαρντ στη γραμμή, ο Μάιλς και η Σαμάνθα ξανάπιασαν τους καφέδες τους. Η ρόμπα της Σαμάνθα άνοιξε, αποκαλύπτοντας τις καμπύλες του μεγάλου στήθους της που ακουμπούσε στους βραχίονές της. Η ανοδική πίεση το έκανε να φαίνεται πιο πλούσιο και πιο απαλό απ' ό,τι ήταν όταν κρεμόταν χωρίς στήριξη. Μικροσκοπικές, ακτινωτές ρυτίδες, που είχαν πάψει να εξαφανίζονται όταν το πετσιασμένο δέρμα της ελευθερωνόταν από την πίεση, εκτεινόταν σ' όλο το πάνω μέρος του ντεκολτέ της. Νεότερη, η Σαμάνθα ήταν ένθερμη οπαδός του σολάριουμ.

«Τι;» είπε ο Χάουαρντ, πλησιάζοντας ξανά το στόμα του στο ακουστικό. «Τι είπες για το νοσοκομείο;»

«Η Σαμ κι εγώ πήγαμε με το ασθενοφόρο», άρθρωσε αργά και καθαρά ο Μάιλς. «Μαζί με τη Μέρι και τη σορό».

Η Σαμάνθα παρατήρησε ότι η δεύτερη εκδοχή του Μάιλς τόνιζε αυτό που θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει την πιο πιασάρικη πλευρά της ιστορίας. Δεν τον αδικούσε. Οι δυο τους είχαν αναγκαστεί να βιώσουν τη φρίκη, και η ανταμοιβή τους ήταν το δικαίωμα να μιλήσουν γι' αυτή τη φρικτή εμπειρία στον κόσμο. Η Σαμάνθα πίστευε ότι δε θα μπορούσε να την ξεχάσει ποτέ: η Μέρι να οδύρεται· τα μάτια του Μπάρι ακόμη μισάνοιχτα πάνω από τη μάσκα οξυγόνου· εκείνη κι ο Μάιλς να προσπαθούν να αποκρυπτογραφήσουν το ύφος του συνοδού του ασθενοφόρου· οι απότομοι σπασμοί· τα σκοτεινά παράθυρα· ο τρόμος.

«Μεγαλοδύναμε Θεέ», είπε για τρίτη φορά ο Χάουαρντ, αγνοώντας τις χαμηλόφωνες ερωτήσεις της Σίρλεϊ στο παρασκήνιο, έχοντας όλη του την προσοχή συγκεντρωμένη στον Μάιλς. «Απλώς έπεσε νεκρός στο πάρκινγκ;»

«Έτσι ακριβώς», απάντησε ο Μάιλς. «Το κατάλαβα αμέσως μόλις τον είδα ότι δεν μπορούσε να γίνει τίποτα».

Ήταν το πρώτο του ψέμα, και απέστρεψε το βλέμμα από τη γυναίκα του για να το πει. Η Σαμάνθα θυμόταν το μεγάλο μπράτσο του, τυλιγμένο προστατευτικά γύρω από τους τρεμάμενους ώμους της Μέρι: *Θα συνέλθει... θα συνέλθει...*

Στο κάτω κάτω, όμως, σκέφτηκε η Σαμάνθα, δίνοντας στον Μάιλς τα δίκια του, *πώς μπορούσε ο οποιοσδήποτε να ξέρει αν ο Μπάρι θα συνερχόταν ή όχι; Πώς μπορούσες να καταλάβεις τι γινόταν μέσα σ' αυτή την παράκρουση, αυτόν το χαμό από μάσκες οξυγόνου, ορούς και βελόνες; Φαινόταν ότι προσπαθούσαν με νύχια και με δόντια να τον σώσουν, και κανείς τους δεν μπορούσε να είναι σίγουρος για το μάταιο της υπόθεσης, μέχρι τη στιγμή που η νεαρή γιατρός του νοσοκομείου άρχισε να προχωρεί προς τη Μέρι. Με φρικτή διαύγεια, η Σαμάνθα έβλεπε ακόμη το γυμνό, πετρωμένο από τρόμο πρόσωπο της Μέρι και μπορούσε ακόμη να δει το ύφος της διοπτροφόρου, νεαρής γυναίκας με τα καλοχτενισμένα μαλλιά και την άσπρη μπλούζα: ψυχραιμο ύφος, κι ωστόσο λιγάκι θλιμμένο... τέτοια πράγματα τα έδειχναν συνέχεια στα δραματικά σίριαλ της τηλεόρασης, όταν όμως συνέβαιναν στ' αλήθεια...*

«Κάθε άλλο», έλεγε τώρα ο Μάιλς. «Αφού τις προάλλες, την Πέμπτη που μας πέρασε, ο Γκάβιν έπαιζε μαζί του σκουός».

«Και φαινόταν καλά τότε;»

«Α, ναι. Τον έσκισε τον Γκάβιν».

«Μεγαλοδύναμε Θεέ. Από κει να καταλάβεις τι είμαστε. Από κει να καταλάβεις. Περίμενε, η μαμά θέλει να σου μιλήσει λίγο».

Ακολούθησε ένας μεταλλικός ήχος κι ένα κροτάλισμα, κι ύστερα η σιγανή φωνή της Σίρλεϊ ακούστηκε στη γραμμή.

«Τι τρομερό σοκ, Μάιλς», πρόσφερε. «Είσαι καλά;»

Η Σαμάνθα ήπια μια μεγάλη, αδέξια γουλιιά καφέ. Το υγρό κύλησε από τις γωνίες των χειλιών της στα πλαϊνά του σαγονιού της, αναγκάζοντάς τη να σκουπίσει το πρόσωπο και το στέρνο της με το μανίκι της ρόμπας της. Ο Μάιλς είχε υιοθετήσει τη φωνή που χρησιμο-

ποιούσε όταν μιλούσε στη μητέρα του: πιο βαθιά από συνήθως, όλο νεύρο και αποφασιστικότητα. Μερικές φορές, ειδικά όταν ήταν μεθυσμένη, η Σαμάνθα μιμούνταν τις στιχομυθίες του Μάιλς με τη Σίρλεϊ. «Μην ανησυχείς, μανούλα. Ο Μάιλς είναι εδώ. Ο μικρός στρατιώτης σου είναι εδώ». «Τι υπέροχος που είσαι, αγάπη μου. Τόσο δυνατός, τόσο γενναίος και έξυπνος». Μια δυο φορές τώρα τελευταία, η Σαμάνθα το είχε κάνει μπροστά σε άλλους, αφήνοντας τον Μάιλς να βράζει στο ζουμί του, παρά τα ψεύτικα γέλια με τα οποία είχε υποδεχτεί τη μίμηση.

«Πήγατε όλο το δρόμο ως το νοσοκομείο μαζί της;» έλεγε τώρα η Σίρλεϊ.

Όχι, σκέφτηκε η Σαμάνθα, *βαρεθήκαμε στα μισά και ζητήσαμε να κατεβούμε.*

«Το λιγότερο που μπορούσαμε να κάνουμε. Μακάρι να υπήρχε τρόπος να κάνουμε περισσότερα».

«Είμαι σίγουρη ότι η Μέρι ήταν πολύ ευγνώμων», συνέχισε η Σίρλεϊ.

Η Σαμάνθα ανέβασε απότομα το καπάκι της ψωμιέρας κι έκοψε με μανία τέσσερις φέτες ψωμί.

Η φωνή του Μάιλς έγινε πιο φυσική. «Ε, ναι, μόλις οι γιατροί είπαν... μόλις επιβεβαίωσαν ότι είχε πεθάνει, η Μέρι ήθελε τον Κόλιν και την Τέσα Γουόλ. Η Σαμ τούς τηλεφώνησε, περιμέναμε να έρθουν, κι ύστερα φύγαμε».

«Ε, ευτυχώς για τη Μέρι που ήσασταν εκεί», είπε η Σίρλεϊ. «Ο μπαμπάς θέλει να σου πει κάτι ακόμη, Μάιλς, σου τον δίνω. Τα λέμε αργότερα».

«Τα λέμε αργότερα», άρθρωσε άηχα η Σαμάνθα κοιτάζοντας τον ανοξείδωτο βραστήρα του νερού και κουνώντας κοροϊδευτικά το κεφάλι της. Το παραμορφωμένο είδωλό της ήταν πρησμένο από την ξάγρυπνη νύχτα, τα καστανά μάτια της κόκκινα. Στη βιασύνη της ν' ακούσει την αναγγελία της είδησης στον Χάουαρντ, δεν είχε προσέξει κι είχε πασαλείψει τα βλέφαρά της με αυτομαυριστική λοσιόν.

«Γιατί δεν έρχεστε από δω με τη Σαμ το βράδυ;» φώναζε τώρα ο Χάουαρντ. «Η, μάλλον, στάσου... η μαμά μου θύμισε ότι απόψε παίζουμε μπριτζ στους Μπάλτζινς. Ελάτε αύριο. Για φαγητό. Κατά τις εφτά».

«Ίσως», είπε ο Μάιλς, ρίχνοντας μια ματιά στη Σαμάνθα. «Θα πρέπει να δω τι έχει κανονίσει η Σαμ».

Η Σαμάνθα δεν έδωσε καμία ένδειξη για το αν ήθελε να πάει ή όχι. Καθώς ο Μάιλς διέκοπτε την κλήση, μια παράξενη αίσθηση απογοήτευσης πλημμύρισε την κουζίνα.

«Δεν μπορούν να το πιστέψουν», είπε ο Μάιλς, λες και η Σαμάνθα δεν είχε ακούσει τη συνομιλία.

Έφαγαν το φρυγανισμένο ψωμί τους και ήπιαν τους δεύτερους καφέδες τους σιωπηλοί. Καθώς έτρωγε, η Σαμάνθα ένιωσε ένα μέρος του εκνευρισμού της να υποχωρεί. Θυμήθηκε το πώς είχε ξυπνήσει μ' ένα απότομο τίναγμα στα σκοτάδια της κρεβατοκάμαράς τους στη μέση της νύχτας, κι ότι είχε νιώσει παράδοξα ανακουφισμένη και ευγνώμων για τον Μάιλς δίπλα της, τον μεγαλόσωμο, κοιλαρά Μάιλς που μύριζε βετιβέρ και μπαγιατίτικο ιδρώτα. Μετά, φαντάστηκε τον εαυτό της να μιλάει στις πελάτισσές της στο μαγαζί για τον άντρα που είχε πέσει νεκρός μπροστά στα μάτια της, και για τη διαδρομή του ελέους μέχρι το νοσοκομείο. Σκέφτηκε τρόπους για να περιγράψει τις διάφορες διαστάσεις αυτής της διαδρομής, καθώς και τη σκηνή της αποκορύφωσης με τη γιατρό. Η νεότητα αυτής της αυτάρεσκης γυναίκας είχε κάνει το όλο πράγμα να φαίνεται ακόμη χειρότερο. Κανονικά, τη δουλειά της αναγγελίας τέτοιων ειδήσεων θα έπρεπε να την αναθέτουν σε κάποιον μεγαλύτερο. Έπειτα, με το ηθικό της ακόμη πιο αναπτρωμένο, η Σαμάνθα θυμήθηκε ότι αύριο είχε ραντεβού με τον πωλητή της *Σαμπέτρ*: στο τηλέφωνο της είχε φανεί ότι φλέρταρε, και μάλιστα με τον πιο ευχάριστο τρόπο.

«Πρέπει να πηγαίνω», είπε ο Μάιλς και στράγγιξε τον καφέ του, κοιτάζοντας έξω από το παράθυρο τον ολοένα και φωτεινότερο ουρανό. Άφησε ένα βαθύ αναστεναγμό και χτύπησε χαϊδευτικά τη γυναίκα του στον ώμο, καθώς περνούσε από δίπλα της, πηγαίνοντας να βάλει την κούπα και το άδειο πιάτο του στο πλυντήριο. «Χριστέ μου, σε κάνει πάντως να σκέφτεσαι τι είναι σημαντικό, ε;»

Και μ' αυτό, κουνώντας το κοντοκουρεμένο κεφάλι του που είχε αρχίσει να γκριζάρει, ο Μάιλς βγήκε απ' την κουζίνα.

Μερικές φορές, η Σαμάνθα έβρισκε τον Μάιλς παράξενο και, ολοένα και πιο συχνά, βαρετό. Πότε πότε, ωστόσο, απολάμβανε το στόφο του, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που της άρεσε, σε επίσημες περιστάσεις, να φοράει καπέλο. Στο κάτω κάτω, τούτο το συγκεκριμένο πρωινό, ήταν πρόπον να αντιμετωπίζεις τη ζωή με σοβαρότητα και λίγο φιλοσοφημένα επίσης. Η Σαμάνθα έφαγε την τελευταία μπου-

κιά από το ψωμί της κι έπειτα μάζεψε την κουζίνα, τελειοποιώντας νοερά την ιστορία που σκόπευε να διηγηθεί στη βοηθό της.

II

«Ο Μπάρι Φερμπράδερ πέθανε», άρθρωσε ξέπνοη η Ρουθ Πράις.

Είχε διασχίσει τρέχοντας το παγωμένο μονοπάτι του κήπου της για να προλάβει να δει τον άντρα της, πριν εκείνος φύγει για τη δουλειά. Δε σταμάτησε στην είσοδο για να βγάλει το παλτό της, αλλά, φορώντας ακόμη το πανωφόρι και τα γάντια της, όρμησε στην κουζίνα, όπου ο Σάιμον και οι έφηβοι γιοι τους έτρωγαν το πρόγευμά τους.

Ο άντρας της κοκάλωσε, κρατώντας το κομμάτι της μισοφαγωμένης φρυγανιάς του ακίνητο σε απόσταση αρκετών εκατοστών από τα χείλη του, και κατεβάζοντάς το μετά στο πιάτο του με θεατρinίστικη βραδύτητα. Τα δύο αγόρια, ντυμένα με τις στολές του σχολείου τους, κοίταξαν από τον ένα γονιό στον άλλο με χλιαρό ενδιαφέρον.

«Ανεύρυσμα νομίζουν ότι ήταν», πρόσθεσε η Ρουθ, λιγάκι λαχωνιασμένη ακόμη, καθώς τραβούσε ένα ένα τα δάχτυλα των γαντιών της, ξετύλιγε το κασκόλ της και ξεκούμπωνε το παλτό της. Της πήγαινε το έντονο γαλάζιο της στολής της νοσηλεύτριας, λεπτή και μελαχρινή καθώς ήταν, με βαριά, θλιμμένα μάτια. «Κατέρρευσε στη λέσχη του γκολφ –τον έφεραν η Σαμ και ο Μάιλς Μόλισον–, κι ύστερα ήρθαν και ο Κόλιν με την Τέσα Γουόλ...»

Η Ρουθ πετάχτηκε στον σκεπαστό προθάλαμο για να αφήσει τα πράγματά της, και επέστρεψε αμέσως, αρκετά έγκαιρα για να απαντήσει στην ερώτηση που της είχε απευθύνει φωνάζοντας ο Σάιμον.

«Τι είναι το ανανεύρυσμα;»

«Α-νεύρυσμα. Μια αρτηρία που σκάει στον εγκέφαλο».

Η Ρουθ πήγε γρήγορα στο τσαγερό, άναψε το μάτι, κι ύστερα άρχισε να σκουπίζει τα ψίχουλα γύρω από τη φρυγανιέρα στον πάγκο, χωρίς να σταματήσει στιγμή να μιλάει.

«Μάλλον έπαθε οξεία εγκεφαλική αιμορραγία. Η κακομοίρα η γυναίκα του... ένα ράκος ήταν...»

Κεραυνόπληκτη θαρρείς, αίφνης ακινητοποιημένη, η Ρουθ κοίτα-

ξε έξω από το παράθυρο της κουζίνας, αφήνοντας το βλέμμα της να πλανηθεί πάνω στη λευκή κρούστα της παγωμένης πρασιάς της, στο αβαείο στην απέναντι μεριά της κοιλάδας, αδρό και σκελετικό κόντρα στον αχνορόδινο και φαιό ουρανό, σε όλη την πανοραμική θέα που ήταν το καμάρι του σπιτιού της, της Οικίας Χίλτοπ. Το Πάγκφορντ –τη νύχτα τίποτα παραπάνω από μια χούφτα τρεμάμενα φώτα σ' ένα βαθύ, σκοτεινό κοίλωμα– αναδυόταν στο παγερό ηλιόφως. Αλλά η Ρουθ δεν το έβλεπε: η Ρουθ έβλεπε ακόμη το νοσοκομείο, τη Μέρι να βγαίνει από το δωμάτιο όπου κειτόταν ο Μπάρι, με κάθε ανώφελη μηχανική υποστήριξη να έχει πια αφαιρεθεί από το σώμα του. Ο οίκτος της Ρουθ Πράις έρεε αβίαστα και ειλικρινά για όσους πίστευε ότι ήταν σαν εκείνη. «Όχι, όχι, όχι, όχι», είχε αρθρώσει βογκώντας η Μέρι, κι αυτή η ενστικτώδης άρνηση δεν είχε πάψει να αντηχεί στο μυαλό της Ρουθ, αφού η Μέρι τής είχε δώσει την ευκαιρία να φανταστεί για μια στιγμή τον εαυτό της στη θέση της...

Σχεδόν ανίκανη ν' αντέξει τη σκέψη, γύρισε και κοίταξε τον Σάιμον. Τα ανοιχτοκάστανα μαλλιά του ήταν ακόμη πυκνά, το σώμα του σχεδόν όσο νευρώδες υπήρξε στα είκοσί του, και οι ρυτίδες στις γωνίες των ματιών του ήταν απλώς γοητευτικές, ωστόσο η επιστροφή της Ρουθ στη νοσηλευτική, έπειτα από μια μεγάλη περίοδο απουσίας, την είχε φέρει αντιμέτωπη με τους χίλιους και έναν τρόπους δυσλειτουργίας του ανθρώπινου σώματος. Νεότερη, ήταν πιο αποστασιοποιημένη· τώρα συνειδητοποιούσε πόσο τυχεροί ήταν όλοι τους που ήταν ζωντανοί.

«Δεν μπόρεσαν να κάνουν τίποτα;» ρώτησε ο Σάιμον. «Να βουλώσουν την τρύπα;»

Ακουγόταν αγανακτισμένος, λες και οι εκπρόσωποι του ιατρικού επαγγέλματος τα είχαν κάνει για άλλη μια φορά μαντάρα, αρνούμενοι να πράξουν το προφανές.

Άγρια ικανοποίηση κατέκλυσε τον Άντριου. Τελευταία, είχε προσέξει ότι ο πατέρας του είχε αναπτύξει τη συνήθεια να αντιδρά στη χρήση ιατρικών όρων, από μέρους της μητέρας του, με χοντροκομμένες, αδαείς εισηγήσεις. *Εγκεφαλική αιμορραγία. Βούλωμα της τρύπας.* Ο Άντριου συνέχισε να τρώει τα μπισκότα δημητριακών του φλεγόμενος από μίσος.

«Ήταν πια πολύ αργά όταν τον έφεραν σε μας», απάντησε η Ρουθ ρίχνοντας φακελάκια τσάι στο τσαγερό. «Πέθανε στο ασθενοφόρο, λίγο πριν φτάσουν».

«Χέσ' τα και κατούρα τα δηλαδή», είπε ο Σάιμον. «Πόσων χρόνων ήταν – σαράντα;»

Η Ρουθ όμως δεν τον άκουγε.

«Πολ, τα μαλλιά σου έχουν κάνει τζίβα πίσω. Τα χτένισες καθόλου;»

Έβγαλε μια βούρτσα μαλλιών από την τσάντα της και την έχωσε στο χέρι του μικρότερου γιου της.

«Καμιά προειδοποίηση, κανένα σημάδι, τίποτα;» ρώτησε ο Σάιμον καθώς ο Πολ έσερνε τη βούρτσα στα πυκνά, μπερδεμένα μαλλιά του.

«Είπαν ότι είχε δυνατό πονοκέφαλο για μια δυο μέρες».

«Α», έκανε ο Σάιμον μασουλώντας το φρυγανισμένο ψωμί του. «Και τον αγνόησε, ε;»

«Ναι, δεν του φάνηκε σημαντικό».

Ο Σάιμον κατάπιε.

«Να λοιπόν τι μπορείς να πάθεις», δήλωσε βαρύγδουπα. «Πρέπει να προσέχουμε τον εαυτό μας».

Τρομερή σοφία, σκέφτηκε περιφρονητικά ο Άντριου, με το θυμό του να φουντώνει. *Συγκλονιστική αποκάλυψη*. Τώρα έφταιγε ο Μπάρι Φερμπράδερ που είχε σκάσει ο εγκέφαλός του. *Ξιπασμένη γαμιόλη*, είπε ο Άντριου στον πατέρα του, δυνατά, μέσα στο ίδιο του το κεφάλι.

Ο Σάιμον έστρεψε το μαχαίρι του προς τον πρωτότοκο γιο του. «Α, και μια που το 'φερε ο λόγος», είπε. «Αυτός θα βρει δουλειά. Ο κύριος Σπυριάρης από δω».

Ξαφνιασμένη η Ρουθ στράφηκε από τον άντρα στο γιο της. Η ακμή του Άντριου ξεχώριζε, μπλάβα και γυαλιστερή, στα μάγουλά του που τώρα κοκκίνιζαν όλο και περισσότερο. Το βλέμμα του στυλώθηκε στο μπολ με τον φαιό πολτό που ήταν ακουμπισμένο μπροστά του.

«Μάλιστα», συνέχισε ο Σάιμον. «Αυτός ο σκατοτεμπέλης θ' αρχίσει να βγάζει λεφτά. Αφού θέλει να καπνίζει, ας αγοράζει τα τσιγάρα του με το μισθό του. Κομμένο το χαρτζιλίκι από μένα».

«Άντριου!» φώναξε η Ρουθ. «Δεν πιστεύω να...;»

«Α, ναι, πιστεψέ το. Τον έπιασα να φουμάρει στο υπόστεγο για τα ξύλα», συνέχισε ο Σάιμον. Το ύφος του έσταζε περιφρόνηση.

«Άντριου!»

«Τέρμα τα λεφτά από μας. Άμα θες φούμες, πλήρωσέ τες», είπε ο Σάιμον.

«Είπαμε όμως», κλαψούρισε η Ρουθ, «είπαμε ότι θα προσπαθήσει φέτος για τις εξετάσεις...»

«Έτσι όπως τα σκάτωσε στα πρόχειρα, θα είμαστε τυχεροί αν καταφέρει να πάρει το Πιστοποιητικό. Καλύτερα να μπει από τώρα σε κανένα ΜακΝτόναλντ, να μάθει τη δουλειά», είπε ο Σάιμον καθώς σηκωνόταν κι έσπρωχνε την καρέκλα του, απολαμβάνοντας την εικόνα του κατεβασμένου κεφαλιού του Άντριου, του σκυμμένου, γεμάτου σπυριά, μελαχρινού προσώπου του. «Γιατί δεν πρόκειται να συνεχίσουμε να σε ταΐζουμε αν δεν τα καταφέρεις. Κανόνισε λοιπόν την πορεία σου και στρώσε τον κώλο σου να διαβάσεις. Είναι η τελευταία σου ευκαιρία, φίλε μου. Ή τώρα ή ποτέ».

«Ω, Σάιμον», πρόφερε επιτιμητικά η Ρουθ.

«Τι;»

Ο Σάιμον έκανε δύο ηχηρά βήματα προς τη γυναίκα του. Η Ρουθ ζάρωσε κολλώντας στο νεροχύτη. Η ροζ πλαστική βούρτσα έπεσε από το χέρι του Πολ.

«Δε θα γίνω εγώ ο χρηματοδότης της βρομερής συνήθειας αυτού του κωλόπαιδου! Μεγάλο θράσος έχει ο γαμιόλης να καπνίζει στο δικό μου γαμημένο υπόστεγο!»

Λέγοντας *δικό μου*, ο Σάιμον χτύπησε τη γροθιά του στο στήθος του· ο υπόκωφος γδούπος έκανε τη Ρουθ να μορφάσει.

«Στην ηλικία αυτού του σκατομαθημένου σπυριάρη, εγώ πήγαινα στο σπίτι μου κανονικό μισθό. Άμα μου θέλει τσιγαριές, να τις πληρώνει μόνος του. Εντάξει; *Συνεννοηθήκαμε;*»

Είχε χώσει το πρόσωπό του σε απόσταση δεκαπέντε εκατοστών από αυτό της Ρουθ.

«Ναι, Σάιμον», ψέλλισε η Ρουθ πολύ χαμηλόφωνα.

Ο Άντριου ένιωθε τα σωθικά του να διαλύονται. Ούτε δέκα μέρες δεν είχαν περάσει από τότε που έδωσε εκείνη την υπόσχεση στον εαυτό του: τόσο γρήγορα είχε φτάσει λοιπόν η ώρα; Ο πατέρας του όμως γύρισε την πλάτη στη μητέρα του και βγήκε προελαύνοντας από την κουζίνα με κατεύθυνση τον σκεπαστό προθάλαμο. Η Ρουθ, ο Άντριου και ο Πολ έμειναν ακίνητοι, σχεδόν σαν να του είχαν υποσχεθεί ότι δε θα κουνιούνταν απ' τη θέση τους όσο εκείνος έλειπε.

«Γέμισες το ντεπόζιτο;» φώναξε ο Σάιμον, όπως έκανε πάντα όταν η Ρουθ δούλευε βραδινή βάρδια.

«Ναι», του απάντησε η Ρουθ ζωηρά, σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια για λίγη ελαφρότητα, λίγη ομαλότητα.

Η εξώπορτα έτριξε κι ύστερα βρόντησε.

Η Ρουθ ασχολήθηκε με το τσαγερό, περιμένοντας να καταλαγιάσει το μπουρίνι. Μίλησε μόνο όταν ο Άντριου σηκώθηκε για να πάει να πλύνει τα δόντια του.

«Ανησυχεί για σένα, Άντριου. Για την υγεία σου».

Σιγά μην ανησυχεί ο γαμιόλης. Ο μουνής.

Μέσα στο κεφάλι του, ο Άντριου συναγωνιζόταν επάξια τον Σάιμον στη λεκτική χυδαιότητα, λέξη τη λέξη, βρισιά τη βρισιά. Μέσα στο κεφάλι του, μπορούσε να νικήσει τον Σάιμον, φτάνει ο αγώνας να μην ήταν στημένος.

Απ' έξω του, είπε στη μητέρα του: «Ναι. Καλά».

III

Το Έβερτρι Κρέσεντ ήταν ένα μισοφέγγαρο από μονώροφες κατοικίες του 1930, σε απόσταση δύο λεπτών από την κεντρική πλατεία του Πάγκφορντ. Στον αριθμό τριάντα έξι, σ' ένα σπίτι που είχε κατοικηθεί περισσότερο από κάθε άλλο στη γειτονιά, η Σίρλεϊ Μόλισον καθόταν με την πλάτη στηριγμένη στα μαξιλάρια της και σιγόπινε το τσάι που της είχε φέρει ο άντρας της. Το είδωλο που την κοίταζε από τις ντυμένες με καθρέφτη πόρτες της εντοιχισμένης ντουλάπας άφηνε την αίσθηση του ομιχλώδους, πράγμα που κατά ένα μέρος οφειλόταν στο ότι η Σίρλεϊ δε φορούσε τα γυαλιά της, και κατά ένα άλλο στο απαλό φως που φιλτραριζόταν από τις κουρτίνες με τα τριανταφυλλένια μοτίβα. Σ' αυτό το κολακευτικό, γαλακτώδες φως, το ρικνό λευκορόδινο πρόσωπο που πρόβαλλε κάτω από τα κοντά ασημένα μαλλιά φάνταζε αγγελικό.

Το υπνοδωμάτιο ήταν όσο μεγάλο χρειαζόταν για να χωράει το μονό κρεβάτι της Σίρλεϊ και το διπλό του Χάουαρντ, στριμωγμένα το ένα δίπλα στο άλλο, ίδια διζυγωτικά δίδυμα. Το στρώμα του Χάουαρντ, που εξακολουθούσε να φέρει το κολοσσιαίο αποτύπωμά του, ήταν άδειο. Το σιγανό γουργουρητό του νερού του ντους ακουγόταν από εκεί όπου ανακλινόταν η Σίρλεϊ, απέναντι από τη ρόδινη αντανάκλασή της, απολαμβάνοντας την είδηση που θα 'λεγες πως εξακολουθούσε να αφρίζει στην ατμόσφαιρα σαν αναβλύζουσα σαμπάνια.

Ο Μπάρι Φερμπράδερ ήταν νεκρός. Τελειωμένος. Κανένα γεγονός εθνικής σπουδαιότητας, κανένας πόλεμος, καμία κατάρρευση χρηματιστηρίου, καμία τρομοκρατική επίθεση δε θα μπορούσαν να πυροδοτήσουν στη Σίρλεϊ το δέος, το αδηφάγο ενδιαφέρον και τις πυρετώδεις εικασίες που τη συγκλόνιζαν αυτή τη στιγμή.

Είχε μισήσει τον Μπάρι Φερμπράδερ. Εκείνη και ο Χάουαρντ, κατά κανόνα ομόψυχοι στις φιλίες και τις έχθρες τους, στο θέμα του Μπάρι Φερμπράδερ είχαν τις διαφωνίες τους. Ο Χάουαρντ είχε ομολογήσει ότι μερικές φορές έβρισκε διασκεδαστικό αυτό τον γενειοφόρο, μικροκαμωμένο άντρα που τόσο σφοδρά τον πολεμούσε στα μακρόστενα, γδαρμένα τραπέζια της αίθουσας συγκεντρώσεων της εκκλησίας του Πάγκφορντ, η Σίρλεϊ, ωστόσο, δεν ξεχώριζε το πολιτικό από το προσωπικό. Ο Μπάρι Φερμπράδερ είχε αντιπαλέψει με μανία την υψηλότερη αποστολή στη ζωή του Χάουαρντ, κι αυτό τον καθιστούσε μισητό εχθρό της.

Η συζυγική αφοσίωση ήταν ο κυριότερος αλλά όχι ο μόνος λόγος για την εμπάθεια της Σίρλεϊ. Το ένστικτό της για τους ανθρώπους ήταν συντονισμένο αποκλειστικά προς μία και μόνη κατεύθυνση, όπως αυτό του σκυλιού που έχει εκπαιδευτεί ειδικά για να οσφραίνεται ναρκωτικά. Με τον ίδιο τρόπο, θα μπορούσε κανείς να πει ότι η Σίρλεϊ ήταν εκ γενετής εξοπλισμένη με ανιχνευτή υπεροψίας και συγκαταβατικότητας, την αποφορά των οποίων είχε από καιρό οσφρανηθεί στη συμπεριφορά του Μπάρι Φερμπράδερ και των ομοίων του στο Ενοριακό Συμβούλιο. Οι Φερμπράδερ αυτού του κόσμου θεωρούσαν ότι η πανεπιστημιακή μόρφωσή τους τους έκανε καλύτερους από ανθρώπους όπως η ίδια και ο Χάουαρντ, ότι οι δικές τους απόψεις μετρούσαν περισσότερο από των υπολοίπων. Ε, λοιπόν, σήμερα η υπεροψία τους είχε δεχτεί ένα δυνατό πλήγμα. Ο ξαφνικός θάνατος του Φερμπράδερ ενίσχυσε την από καιρό παγιωμένη αντίληψη της Σίρλεϊ πως, ό,τι κι αν πίστευαν εκείνος και οι οπαδοί του, ο Μπάρι ανήκε σε μια υποδεέστερη και πιο αδύναμη συνομοταξία από αυτήν του άντρα της, ο οποίος, εκτός από όλα τα άλλα προτερήματά του, είχε καταφέρει να επιβιώσει της καρδιακής προσβολής που είχε υποστεί πριν από εφτά χρόνια.

(Η Σίρλεϊ δεν είχε πιστέψει ούτε λεπτό ότι ο Χάουαρντ θα πέθαινε, ακόμη κι όταν τον είχαν στο χειρουργείο. Για εκείνη, η παρουσία του Χάουαρντ πάνω στη γη αποτελούσε δεδομένο, όπως το φως του

ήλιου και το οξυγόνο. Το είχε πει αργότερα αυτό, όταν συγγενείς και φίλοι άρχισαν να μιλάνε για θαύματα, λέγοντας πόσο φτηνά την είχε γλιτώσει και πόσο τυχεροί ήταν που είχαν την καρδιολογική μονάδα τόσο κοντά τους, στο Γιάρβιλ, και πόσο τρομερή πρέπει να ήταν για κείνη όλη αυτή η περιπέτεια.

«Το ήξερα από την αρχή ότι θα τα κατάφερνε», είχε πει η Σίρλεϊ, ανεπηρέαστη και γαλήνια. «Δεν αμφέβαλα στιγμή».

Και να που ο Χάουαρντ ήταν εδώ, γερός όσο ποτέ, και να που ο Φερμπράδερ κειτόταν στο νεκροτομείο. Από κει μπορούσες να καταλάβεις.)

Η αγαλλίαση τούτου του πρωινού είχε θυμίσει στη Σίρλεϊ την επομένη της γέννησης του γιου της, του Μάιλς. Όπως και σήμερα, έτσι και τότε, πριν από τόσα χρόνια, είχε ανακαθίσει στα μαξιλάρια του κρεβατιού της, με το φως του ήλιου να εισβάλλει από το παράθυρο του θαλάμου, μ' ένα φλιτζάνι τσάι που κάποιος άλλος της είχε φτιάξει στα χέρια, περιμένοντας να της φέρουν το πανέμορφο αγοράκι της για να το θηλάσει. Γέννηση και θάνατος: και τα δύο όξυναν μέσα της την επίγνωση της σημασίας της ύπαρξης, τόσο του ανθρώπινου γένους γενικότερα, όσο και του ίδιου της του εαυτού ειδικότερα. Η είδηση του ξαφνικού χαμού του Μπάρι Φερμπράδερ κειτόταν στην αγκαλιά της σαν νεογέννητο μωρό που όλοι της οι γνωστοί θα έρχονταν να θαυμάσουν· κι εκείνη θα ήταν η νερομάνα, η πηγή, αφού υπήρξε η πρώτη, ή σχεδόν η πρώτη, που είχε μάθει την είδηση.

Όσο ο Χάουαρντ βρισκόταν στο δωμάτιο, η Σίρλεϊ δεν είχε αφήσει να διαφανεί ίχνος από την ευφροσύνη που ανάβλυζε αφρίζοντας γιορταστικά μέσα της. Προτού εκείνος μπει στο μπάνιο, είχαν ανταλλάξει απλώς σχόλια κατάλληλα για την περίπτωση ενός ξαφνικού θανάτου. Βέβαια, η Σίρλεϊ ήξερε –ακόμη και καθώς οι κοινοτοπίες της στιχομυθίας τους γλιστρούσαν από τον ένα στον άλλο σαν μπίλιες σε άβακα– ότι ο Χάουαρντ πρέπει να βρισκόταν στην ίδια κατάσταση έκστασης μ' εκείνη· το να εκφράσεις όμως με λόγια αυτά τα συναισθήματα τη στιγμή που η είδηση του θανάτου πλανιόταν ολόφρεσκη στον αέρα ισοδυναμούσε με το ν' αρχίσεις να χορεύεις γυμνός εκτοξεύοντας βλαστήμιες. Κι ο Χάουαρντ με τη Σίρλεϊ ήταν πάντοτε ντυμένοι, ενδεδυμένοι έναν αόρατο μανδύα ευπρέπειας, τον οποίο δεν αποχωρίζονταν ποτέ.

Άλλη μια ευχάριστη σκέψη πέρασε από το μυαλό της Σίρλεϊ. Άφη-

σε το φλιτζάνι της με το πιατάκι του στο κομοδίνο, σηκώθηκε από το κρεβάτι, φόρεσε τη σενίλ ρόμπα και τα γυαλιά της, και βγήκε στο διάδρομο για να χτυπήσει την πόρτα του μπάνιου. «Χάουαρντ;»

Ένας ερωτηματικός ήχος ακούστηκε πάνω από τη σταθερή ροή του νερού.

«Θα 'πρεπε, λες, να ανεβάσω κάτι στην ιστοσελίδα; Για τον Φερμπράδερ εννοώ».

«Καλή ιδέα», απάντησε ο Χάουαρντ ύστερα από σκέψη λίγων δευτερολέπτων, σκεπάζοντας με τη βροντερή φωνή του τον ήχο του νερού. «Εξαιρετική».

Κι έτσι, η Σίρλεϊ έτρεξε φουριόζα στο γραφείο. Παλιά, ήταν το μικρότερο υπνοδωμάτιο στο σπίτι, είχε αδειάσει όμως εδώ και πολύ καιρό, από τότε που η κόρη τους η Πατρίτσια είχε φύγει για το Λονδίνο και οι πάντες στην οικογένεια άρχισαν να αποφεύγουν τις αναφορές στο άτομό της.

Η Σίρλεϊ ήταν απίστευτα περήφανη για τη δεξιότητά της στο Ίντερνετ. Πριν από δέκα χρόνια είχε παρακολουθήσει βραδινά μαθήματα στο Γιάρβιλ, όπου ήταν από τους πιο μεγάλους σε ηλικία και πιο αργούς σε αφομοίωση πληροφοριών σπουδαστές. Παρ' όλ' αυτά, είχε κάνει υπομονή, αποφασισμένη καθώς ήταν να γίνει η διαχειρίστρια της καινούργιας, συναρπαστικής ιστοσελίδας του Ενοριακού Συμβουλίου του Πάγκφορντ.

Η σύντομη δήλωση της ήρθε τόσο εύκολα που θα 'λεγε κανείς ότι την είχαν συντάξει τα ίδια της τα δάχτυλα.

Σύμβουλος Μπάρι Φερμπράδερ

Με μεγάλη μας λύπη, ανακοινώνουμε το θάνατο του Συμβούλου Μπάρι Φερμπράδερ. Οι σκέψεις μας είναι στην οικογένειά του τούτη τη δύσκολη στιγμή.

Η Σίρλεϊ ξαναδιάβασε προσεκτικά αυτό που είχε γράψει, πάτησε το πλήκτρο εισαγωγής και παρακολούθησε το κείμενο να εμφανίζεται στον πίνακα ανακοινώσεων.

Όταν πέθανε η Πριγκίπισσα Νταϊάνα, η Βασίλισσα είχε φροντίσει να κυματίζει μεσίστια η σημαία στα Ανάκτορα του Μπάκιγχαμ. Η Μεγαλειότητά Της είχε μια πολύ σημαντική θέση στην εσωτερική ζωή της Σίρλεϊ, η οποία παρατήρησε λιγάκι ακόμη το μήνυμα στην

ιστοσελίδα κι ύστερα χαμογέλασε, ικανοποιημένη με τον εαυτό της που είχε κάνει το σωστό. Όταν παίρνεις παράδειγμα από τους καλύτερους...

Βγήκε από την ιστοσελίδα του Συμβουλίου και μπήκε στον αγαπημένο της ιατρικό ιστότοπο, όπου πληκτρολόγησε με προσοχή τις λέξεις *εγκέφαλος* και *θάνατος* στο παράθυρο αναζήτησης.

Τα αποτελέσματα ήταν αμέτρητα. Κάνοντας κύλιση προς τα κάτω, η Σίρλεϊ άρχισε να τα κοιτάζει, με τα πράα μάτια της να κινούνται διαρκώς, διερωτώμενη σε ποια από αυτές τις θανάσιμες καταστάσεις –μερικές από τις οποίες αδυνατούσε ακόμη και να προφέρει– όφειλε την αιφνίδια ευτυχία της. Η Σίρλεϊ ήταν νοσοκομειακή εθελόντρια, και είχε αναπτύξει ένα αρκετά ζωηρό ενδιαφέρον για τα ιατρικά θέματα από τότε που άρχισε να δουλεύει στο Σάουθ Γουέστ Τζένεραλ. Με τον καιρό, είχε φτάσει στο σημείο να εισηγείται πότε πότε διαγνώσεις στους φίλους της.

Τούτο το πρωινό, όμως, της ήταν αδύνατο να συγκεντρωθεί σε μεγάλες λέξεις και συμπτώματα: οι σκέψεις της δραπέτευαν διαρκώς στην περαιτέρω διασπορά της είδησης. Ήδη η Σίρλεϊ συγκέντρωνε και οργάνωνε νοερά έναν κατάλογο με αριθμούς τηλεφώνων. Αναρωτήθηκε αν ο Όμπρεϊ και η Τζούλια το ήξεραν και τι θα έλεγαν· και αν ο Χάουαρντ θα την άφηνε να το πει στη Μορίν ή θα κρατούσε αυτή την ευχαρίστηση για τον εαυτό του.

Το όλο πράγμα ήταν απίστευτα συναρπαστικό.

IV

Ο Άντριου Πράις έκλεισε την εξώπορτα του μικρού άσπρου σπιτιού και ακολούθησε τον μικρότερο αδελφό του στο απότομο, κατηφορικό μονοπάτι του κήπου, που, τρίζοντας σήμερα από τον πάγο, οδηγούσε στην παγωμένη μεταλλική πόρτα του θαμνοφράχτη και στο δρόμο έξω από αυτήν. Τα αγόρια δε σπατάλησαν ούτε μια ματιά στη γνώριμη θέα που απλωνόταν στα πόδια τους, αυτή της μικροσκοπικής πόλης του Πάγκφορντ, φωλιασμένης στην κοιλότητα που σχημάτιζαν οι τρεις λόφοι, ο ένας από τους οποίους στεφόταν με τα ερεί-

πια του αβαείου του δωδέκατου αιώνα. Ένας ισχνός ποταμός φιδογύριζε στους πρόποδες του δικού τους λόφου και διέσχισε την πόλη, στολισμένος με ένα πέτρινο γεφυράκι, χαριτωμένο σαν παιδικό παιχνίδι. Το σκηνικό πίσω τους ήταν βαρετό όσο κι ένας ζωγραφικός πίνακας χωρίς προοπτική· αυτό πίστευε ο Άντριου, που απεχθανόταν όσο τίποτα τις καυχησιολογίες του πατέρα του στους σπάνιους επισκέπτες του σπιτιού, τη μανία του να κομπάζει λες και το όλο πράγμα ήταν αποτέλεσμα δικού του σχεδιασμού. Πρόσφατα, ο Άντριου είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι θα προτιμούσε τη θέα της ασφάλτου, των σπασμένων τζαμιών και του γκράφιτι – ονειρευόταν το Λονδίνο, και μια ζωή με ουσία.

Οι αδελφοί περπάτησαν γρήγορα ως το τέρμα του στενού, επιβραδύνοντας το βήμα τους και σταματώντας τελικά στη γωνία, όπου ο δρόμος τους συναντιόταν μ' ένα φαρδύτερο. Ο Άντριου έβαλε το χέρι του στο θαμνοφράχτη, ψηλάφησε λιγάκι, κι ύστερα έβγαλε από μέσα ένα μισογεμάτο πακέτο Benson & Hedges κι ένα ελαφρώς υγρό κουτάκι σπέρτα. Ύστερα από αρκετές προσπάθειες, με τα κεφάλια των σπέρτων να διαλύονται από την πίεση, κατάφερε ν' ανάψει. Δύο ή τρεις βαθιές ρουφηξιές, κι ύστερα ο βρυχηθμός του κινητήρα του σχολικού έσπασε τη σιωπή. Ο Άντριου ξεφορτώθηκε με προσοχή την καύτρα του τσιγάρου του και ξανάβαλε το υπόλοιπο στο πακέτο.

Το σχολικό ήταν πάντα γεμάτο κατά τα δύο τρίτα όταν έφτανε στη στροφή για την Οικία Χίλτοπ, αφού είχε ήδη περάσει από τα πιο απόμερα αγροκτήματα και σπίτια. Οι δύο αδελφοί κάθισαν χωριστά όπως συνήθως, πιάνοντας ο καθένας μια διπλή θέση και κοιτάζοντας έξω από το παράθυρο καθώς το λεωφορείο βογκούσε και ταλαντευόταν στην κάθοδό του προς το Πάγκφορντ.

Στους πρόποδες του λόφου τους υπήρχε ένα σπίτι με κήπο σε σχήμα σφήνας. Ήταν έξω από την πόρτα αυτού του κήπου που περίμεναν συνήθως τα τέσσερα παιδιά των Φερμπράδερ, σήμερα όμως ήταν και τα τέσσερα άφαντα. Στον κήπο δεν υπήρχε ψυχή, κι οι κουρτίνες του σπιτιού ήταν θεόκλειστες. Ο Άντριου αναρωτήθηκε αν συνηθιζόταν να κάθεται στο σκοτάδι όταν πέθαινε κάποιος.

Πριν από μερικές εβδομάδες, ο Άντριου την είχε κάνει κατάσταση με τη Νίβ Φερμπράδερ, τη μία από τις δίδυμες κόρες του Μπάρι Φερμπράδερ, στο χορό που είχε γίνει στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου. Για ένα διάστημα ύστερα απ' αυτό, η Νίβ είχε επιδείξει την

ανεπιθύμητη για εκείνον τάση να τον ακολουθεί κατά πόδας. Οι γονείς του Άντριου μόλις που γνωρίζονταν με τους Φερμπράδερ· ο Σάιμον και η Ρουθ δεν είχαν σχεδόν καθόλου φίλους, φαινόταν όμως ότι έτρεφαν μια χλιαρή συμπάθεια για τον Μπάρι, ο οποίος ήταν διευθυντής στο μικροσκοπικό υποκατάστημα της μόνης τράπεζας που εξακολουθούσε να υπάρχει στο Πάγκφορντ. Το όνομα του Φερμπράδερ ακουγόταν πολύ σε σχέση με πράγματα όπως το Ενοριακό Συμβούλιο, οι κοκορομαχίες στην αίθουσα συγκεντρώσεων της κοινότητας και οι φιλικοί αγώνες δρόμου που διοργάνωνε η Εκκλησία. Ήταν πράγματα για τα οποία ο Άντριου δεν είχε κανένα ενδιαφέρον και από τα οποία οι γονείς του απείχαν επιδεικτικά, με την εξαίρεση της περιστασιακής αίτησης για επιχορήγηση ή της αγοράς ενός κουπονιού λοταρίας.

Καθώς το σχολικό έστριβε αριστερά κι άρχιζε να τσουλάει στην κατηφόρα της Τσερτς Ρόου, προσπερνώντας τις ευρύχωρες βικτοριανές κατοικίες, χωρισμένες σε καθοδικά διαζώματα, ο Άντριου επέτρεψε στον εαυτό του μια σύντομη, απολαυστική ονειροφαντασία, σύμφωνα με την οποία ο πατέρας του έπεφτε νεκρός από τα πυρά ενός ελεύθερου σκοπευτή. Στο μυαλό του, είδε τον εαυτό του να χτυπάει παρηγορητικά την πλάτη της μητέρας του με το ένα χέρι ενώ τηλεφωνούσε με το άλλο στο νεκροθάφτη.

Στο τέρμα της Τσερτς Ρόου, ανέβηκαν στο σχολικό οι τρεις Τζαβάβντα, η Τζάσιβαντ, η Σούκβινταρ και ο Ράτζιπαλ. Ο Άντριου είχε καθίσει εκ προμελέτης πίσω από μία κενή θέση, και τώρα κατηύθυνε με τη δύναμη της θέλησής του τη Σούκβινταρ να διαλέξει αυτό ακριβώς το κάθισμα, όχι επειδή ήθελε να την έχει μπροστά του (ο καλύτερός του φίλος, ο Φατς, είχε κολλήσει στη Σούκβινταρ το παρατσούκλι TNT – *νιτρογλυκερίνη*–, ακρωνύμιο του Tits 'N' Tash – *Βυζιά και Μουστάκι*), αλλά επειδή Εκείνη καθόταν συχνά δίπλα της. Και είτε επειδή εκείνο το πρωί οι τηλεπαθητικές ικανότητές του ήταν ιδιαίτερα οξυμμένες, είτε από τύχη, η Σούκβινταρ διάλεξε πράγματι την μπροστινή θέση. Εκστασιασμένος, ο Άντριου κοίταξε χωρίς να βλέπει το λερό παράθυρο, κι έσφιξε πάνω του τη σχολική τσάντα του για να κρύψει τη στύση που του είχαν προκαλέσει οι δυνατές δονήσεις του σχολικού λεωφορείου.

Η προσμονή του μεγάλωνε με κάθε καινούργιο τράνταγμα και κάθε ταλάντωση, καθώς το αργοκίνητο όχημα περνούσε σύρριζα τις στενές οδούς, έπαιρνε την κλειστή στροφή για την πλατεία του χωριού και συνέχιζε προς τη γωνία του δρόμου Της.

Ο Άντριου δεν είχε βιώσει ποτέ του τόσο έντονο ενδιαφέρον για κανένα κορίτσι. Ήταν νεοφερμένη – παράξενη εποχή για αλλαγή σχολείου, το δεύτερο εξάμηνο της χρονιάς των εξετάσεων για το Πιστοποιητικό Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Την έλεγαν Γκάια, που σήμαινε Γη, και το όνομα της ταίριαζε επειδή ο Άντριου δεν το είχε ξανακούσει, κι επειδή η Γκάια ήταν γι' αυτόν κάτι εντελώς καινούργιο. Είχε μπει ένα πρωί στο σχολικό, ίδια επιβεβαίωση του μεγαλείου στο οποίο μπορούσε να φτάσει η φύση, και είχε καθίσει δυο θέσεις μπροστά του, καθηλώνοντάς τον με την τελειότητα των ώμων της και του πίσω μέρους του κεφαλιού της.

Τα μαλλιά της ήταν καστανά με χάλκινες ανταύγειες, κι έπεφταν λυτά σε μακριά κύματα ως το κάτω μέρος της ωμοπλάτης της· η μύτη της, απόλυτα ίσια, στενή και κοντή, καθώς ήταν, τόνιζε το προκλητικά χυμώδες, ωχρο στόμα της· τα μάτια της, σε απόσταση το ένα από το άλλο, είχαν πυκνές βλεφαρίδες κι ένα διάστικτο με πρασινωπές πιτσιλές καστανοπράσινο χρώμα, σαν αυτό που έχει το άγουρο φιρίκι. Ο Άντριου δεν την είχε δει ποτέ να φοράει μείκ απ, και ούτε ένα τοσοδά στίγμα ή ουλή δεν αμαύρωνε τη λεία επιδερμίδα της. Το πρόσωπό της ήταν ένα πάντρεμα τέλειας συμμετρίας και ασυνήθιστων αναλογιών, κι εκείνος θα μπορούσε να το χαζεύει για ώρες, προσπαθώντας ν' ανακαλύψει την πηγή της μαγείας του. Μόλις την περασμένη εβδομάδα, είχε γυρίσει σπίτι του από ένα δίωρο βιολογίας, στη διάρκεια του οποίου, ελέω θεϊκής παρέμβασης στην τυχαία τοποθέτηση θρανίων και μαθητών, είχε μπορέσει να την παρακολουθεί σχεδόν συνέχεια. Μετά, ασφαλής στο δωμάτιό του, είχε γράψει τη φράση (έχοντας πρώτα περάσει ένα μισάωρο βαθιάς μελέτης του απέναντι τοίχου, δραστηριότητα την οποία ακολούθησε ένας παροξυσμός αυνανισμού): *η ομορφιά είναι γεωμετρία*. Είχε σκίσει αμέσως το χαρτί κι ένιωθε σαν ηλίθιος κάθε φορά που το θυμόταν, παρ' όλ' αυτά, ο αφορισμός ενείχε μια κάποια αλήθεια. Η ωραιότητα της Γκάια ήταν ζήτημα ήσσονων μετατροπών σε μια συγκεκριμένη δομή, με αντικειμενικό σκοπό τη δημιουργία μιας αρμονίας ικανής να κόψει την ανάσα.

Θα έμπαινε από στιγμή σε στιγμή στο σχολικό, κι αν καθόταν δίπλα στην τετραγωνισμένη, μονίμως μουτρωμένη Σούκβινταρ, όπως έκανε τόσο συχνά, θα ήταν αρκετά κοντά του ώστε να μπορεί να οσφρανθεί τη νικοτίνη πάνω του. Του άρεσε να βλέπει άψυχα αντικείμενα να αντιδρούν στην παρουσία του σώματός της· του άρεσε να

βλέπει το κάθισμα του λεωφορείου να υποχωρεί λιγάκι στο βάρος της, κι αυτή τη χαλκόχρυση μάζα μαλλιών να χύνεται στο οριζόντιο χερούλι της θέσης, αγκαλιάζοντάς το.

Ο οδηγός έκοψε ταχύτητα, και ο Άντριου απέστρεψε το βλέμμα του από την πόρτα, προσποιούμενος τον χαμένο στις σκέψεις του· θα κοίταζε γύρω του όταν η Γκάια ανέβαινε, σαν να συνειδητοποιούσε μόλις εκείνη τη στιγμή ότι είχαν σταματήσει, κι ύστερα θα φρόντιζε να εδραιώσει οπτική επαφή κι ίσως τη χαιρετούσε μ' ένα νεύμα. Περιμένε ν' ακούσει τις πόρτες ν' ανοίγουν, αλλά ο απαλός βόμβος της μηχανής συνέχισε στην ίδια ακριβώς ένταση και κανονικότητα.

Ο Άντριου γύρισε το κεφάλι του αλλά δεν είδε παρά τη μικροσκοπική, φτωχική Χόουπ Στριτ: δύο σειρές μικρά σπίτια, κολλημένα το ένα στο άλλο. Ο οδηγός έγειρε να κοιτάξει, θέλοντας να βεβαιωθεί ότι η Γκάια δεν ερχόταν από το βάθος του δρόμου. Ο Άντριου ήθελε να του πει να περιμένει, γιατί μόλις την περασμένη εβδομάδα η Γκάια είχε βγει βολίδα από ένα από αυτά τα μικρά σπίτια κι είχε τρέξει ως το σχολικό (τότε ήταν αποδεκτό να κοιτάζει, αφού όλοι κοίταζαν), και η εικόνα που είχε δημιουργήσει η Γκάια τρέχοντας ήταν αρκετή για να κυριαρχήσει επί ώρες στις σκέψεις του, ο οδηγός όμως έστριψε το μεγάλο τιμόνι του και το λεωφορείο ξεκίνησε ξανά. Ο Άντριου επέστρεψε στη μελέτη του βρόμικου παραθύρου μ' έναν πόνο στην καρδιά κι άλλον ένα στ' αρχίδια του.

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΠΟΛΗ...

Όταν ο Μπάρι Φερμπράδερ πεθαίνει ξαφνικά στα σαράντα του, η μικρή αγγλική κοινότητα του Πάγκφορντ συγκλονίζεται. Το Πάγκφορντ είναι ένα ειδυλλιακό μέρος, χαρακτηριστικό αγγλικό τοπίο, με μια πλακόστρωτη κεντρική πλατεία και ένα αρχαίο αβαείο, ωστόσο, πίσω από την ηρεμία και την ομορφιά του κρύβεται μια εμπόλεμη πόλη.

Οι πλούσιοι είναι σε πόλεμο με τους φτωχούς, οι έφηβοι με τους γονείς τους, οι γυναίκες με τους άντρες τους, οι δάσκαλοι με τους μαθητές τους...

Το Πάγκφορντ δεν είναι καθόλου αυτό που φαίνεται.

Η άδεια θέση του Μπάρι στο Ενοριακό Συμβούλιο θα γίνει ο καταλυτικός παράγοντας για να ξεσπάσει ο μεγαλύτερος πόλεμος που έχει ζήσει ποτέ η πόλη. Ποιος θα θριαμβεύσει στις εκλογές που είναι γεμάτες πάθος, υποκρισία και απροσδόκητες αποκαλύψεις;

Το πρώτο μυθιστόρημα της Τζ. Κ. Ρόουλινγκ για ενήλικους θα προκαλέσει και θα εκπλήξει.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

